

Masarykova univerzita

Pedagogická fakulta

Výchova ke zdraví

Předmět: Základy sexuologie a reprodukčního zdraví

**Téma seminární práce: Gynekologické vyšetření
dospívajících dívek**

Vendula Havlenová

Učo: 136418

Gynekologické vyšetření dospívajících dívek

Dívky by měly navštívit gynekologa před zahájením sexuálního života. Gynekologická problematika se u dospívajících dívek zásadně mění se zahájením pohlavního života. Pohlavní styk sebou nese i riziko zanesení bakteriální infekce či infekce pohlavními přenosnými chorobami do vnitřních pohlavních orgánů a také riziko nežádoucího těhotenství. U dívek, které začnou se sexuálním životem velmi brzy, nebo často střídají partnery, se mohou objevit přednádorové stavy (prekancerózy) a zřídka dokonce i zhoubné nádory děložního hrdla (pro laickou veřejnost známější spíše pod názvem rakovina děložního čípku).

Základem gynekologického vyšetření u dospívajících dívek je jemný citlivý přístup. Na rozdíl od běžného gynekologického vyšetření dospělé ženy spadá do oblasti gynekologie dospívajících také zhodnocení celkového vývoje a případně stavu pohlavního dospívání. Vlastní vyšetřování začíná zvážením a zhodnocením rozvoje druhotných pohlavních znaků (prsy, stydké ochlupení a ochlupení v podpaždí) a zhodnocením celkového tělesného vzhledu pacientky. Samotné vyšetření má tři části: vyšetření pohledem, vyšetření vnitřku pochvy a děložního čípku vaginoskopem a vyšetření pohmatem. Gynekologickému vyšetření předchází anamnéza, tzn. že lékař se vyptává na prodělaná onemocnění a na měsíčky.

Na preventivní gynekologickou prohlídku by žena měla chodit jedenkrát ročně. Nejčastějšími příčinami, proč dívky navštěvují gynekologa, jsou nepravidelnosti menstruačního cyklu. Tyto nepravidelnosti jsou způsobeny například hormonálními odchylkami nebo vrozenými vývojovými vadami pohlavních orgánů. Dívky mohou mít nepravidelné či silné menstruační krvácení (juvenilní metrorhagie). Dívky by měly lékaře navštívit, i v případě, že mají krvácení slabé, ale dlouhodobé, neboť velké krevní ztráty mohou vést k nedostatku železa v organismu a chudokrevnosti. Jiným případem je ztráta nebo vynechání menstruace u dívek, které trpí poruchami příjmu potravy. Vynechání menstruace u dívky, která již začala menstruovat, může být příznakem těhotenství.

Prevence gynekologických poruch v dospívání

Prevence se zaměřuje především na úpravu poruch menstruačního cyklu, na hygienu při menstruaci, na prevenci nežádoucího otěhotnění a na ochranu před pohlavně přenosnými chorobami a HIV. Za normální menstruaci se považuje 28denní cyklus s krvácením, které trvá 3 – 10 dní. Každá dívka by si měla vést menstruační kalendář a pravidelně si zapisovat délku a intenzitu krvácení. Tento kalendář by si pak dívka měla sebou vždy vzít ke gynekologovi, neboť usnadňuje lékaři kontrolovat, zda menstruační cyklus probíhá v pořádku.

Pokud dívka trpí gynekologickými poruchami jako jsou poruchy menstruačního cyklu či nadměrné ochlupení (hirsutismus), může lékař předepsat hormonální antikoncepci. Nepravidelnost menstruace není po nástupu menstruace neobvyklá a postupně se cyklus sám upraví, proto předepsání antikoncepce není často nutné. Lékař by měl pečlivě uvážit, jakou antikoncepci dospívající dívce předepíše. Z lékařského hlediska není žádná dolní věková hranice pro užívání antikoncepce. Je zde však problém právní. Pohlavní styk s osobou mladší 15 let je trestným činem, to staví gynekologa při předpisu antikoncepce dívce mladší 15 let do velmi složité situace a právníci to většinou nedoporučují.

Použitá literatura:

Carol Livotiová a Elizabeth Toppová: Vagina (nakladatelství Smart Press, s.r.o., 2004)

Jitka Machová a Jana Hamanová: Reprodukční zdraví v dospívání (nakladatelství H a H, s.r.o, 2002)

<http://www.vitalia.cz/clanky/gynekologie-pro-holcicky/>

<http://www.streetwork.cz/docs/gynekologie>